

C. K. sbore professorský

České fakulty filosofické!

Pan Ph.D. Michajlo Rostohar podal k c. k. sboru profesorskému naší fakulty dne 12. července 1909 žádost za připuštění k habilitaci z filosofie, připojiv obvyklé doklady a habilitační spis „Uvod ~~do~~ v naučensko mišlje, nje“, místo něhož poslední ^(22. 2. 1910) označil jako habilitační spis monografi: „Theorie hypothetického soudu“. Profesorský sbor v sedění svém dne 30. října 1909 zvolil podepsanou komisi k prozkoumání žádosti své, a komisi se za prozkoumání předložené doklady žádosti podává c. k. sboru profesorskému České fakulty filosofické toto sdělení a návrh:

Pan Ph.D. Michajlo Rostohar narodil se dne 30. července 1878 v Pregách u Krška v Krájině, studoval nižší gymnasium na c. k. státním vyšším gymnasiu v Lublani, vyšší na c. k. gymnasiu císaře Františka Josefa v Kranji a na něm také vykonal zkoušku maturitní. Byl pak od r. 1901/2 do 1903 řád. posluchačem univerzity fakulty filosofické vídeňské a 1903/4 — 1905 university ve Štyrském Hradci; od r. 1907 — 1908/9 minor. posluchačem fakulty filosofické české university v Praze, obíraje se hlavně studiem filosofie a klasické (zčásti i moderní) filologie. R. 1906. byl

bylo označeno připisem zem. školsní rady v Lublani ze které
skrze zemský výbor č. 1979/1910. Kromě toho Dr. Rostohar
má v rukopise připravenou „slovnískou terminologii
filozofickou“. Stejnou hodlá v nejbližní době vydati jako
„Slovník filozofický“.

Převložený spis kritikační „Theorie hypotetického
soudu“ (v Praze 1910, ze slovníského rukopisu přeložil Karel
Vondrášek) str. 121, uakl. spinnatelným, obírá se dilematem
a kontroverzní otázkou o podstatě soudu hypotetického
a o jeho poměru k soudu kategoriálnímu úsudku. Dr.
Rostohar naznačuje si vejvve „úvodě“ dispozici, postup
a formulaci svého tématu, totiž sádky, zdalek podmíněné
výpovědi (formy „Je-li A, jest B“) mají nějaký zvláštní
druh logického obsahu. Potom stopuje názory o hypothe-
tických soudech, vyslovené za starověku i za středověku.
Tato partie pracována jest celkem hlavně na základě
známých dějin logiky od K. Prantla (kterého však p. sji-
novatel tu podivně přece stále „Prantel“), ale mohla být
lépe zpracována a výsledky sice méně vyčerpány. Vná-
sledujícím oddíle Dr. Rostohar předvádí problémy soudů
hypotetických, jak se jví u novověkých filozofů a u
nejnovějších významnějších logiků. V úzorech na soudu
hypotetické stanoví si 1) theorie redukční s. j. ovny
theorie, které nějak přivádějí hypotetické soudu na
některou ^{jinou} základní formu soudů; 2) theorie „konsekvenci
ční“, které staví proti sobě kategoričné a hypotetické
soudu a za „podstatnou vlastnost“ hypotetických ozna-
čují konsekvenci, resp. dependenci; 3) theorie „úsudkové
ční“.

Které pokládají "hypothetické soudy" nikoli za soud,
výběž úsudků; 4) theorie přísůdkové a podmětové
(Benete - jehož píse spisovatel chybně "Benete" - , Bolzano,
Mill, Sigwart, Jerusalem), kteří sledují podstatný
znak soudů hypothetických v podmětě a přísůdku zvlášť,
ním. Dr. Portokar také činí pokus o "novou redukci"
theorie. Snází se ukázat, že všechny redukce, jakož i
konsekvence theorie vycházejí z chybného předpokladu,
že hypothetická výpověď má obdobný útvor jako katego-
rická, že tedy předvěti a závěti hypothetické výpovědi
odpovídají podmětě a přísůdku, a spou, která je poji,
pokládaly jak v kategorických tak v hypothetických sou-
dech za jakýsi vztah. To však jest jejich osudný pří mysl.
"Synthesa podmětů a přísůdků není identická s kategori-
kou vztahem, výběž se od nich patrně liší" (H. 92) Vztah
následnosti není nijakou synthesesou, výběž pří vztahem
logickým sui generis. Proneseme-li hypothetický soud,
klademe v něm vztah následnosti mezi předvětem obsahem
předvěti a závěti, ale tento vztah jest přísůdkem tohoto
soudu, nikoli jeho spou nebo formou (H. 95). Formálně
soud hypothetický lze pokázeti převěti na soud kategori-
cký, ač utkoli naopak (H. 92. 96). Stavíme-li základní
"typy" hypothetických soudů - Dr. Portokar uvádí jak čvero,
později však obírá se jen dvěma z těchto "typů", totiž "typický
příklad, totiž: a) Je-li A, jest B" a b) "Není-li A, není B"
- , sledujeme pří, že podmětům hypothetické výpovědi
jsou obě částicové věty, mezi nimiž záleží (vici) vztah
následnosti, který jim připisujeme jako přísůdek. Vztahového
však přísůdku následnosti jim nepřipisujeme podmětě

jakožto něčemu faktickému, výbrz jn jakožto předpokla,
du, jehož platnost není faktická, výbrz jn fingovaná.
Vztah následnosti jest ve všech hypotetických soudech ^{tyž}
ponevadž soudy ty co do přísudku se nelíší, ale zato
vykazují kopie rozdílu co do podmětu, ponevadž v ob-
sahu hypotetického soudu můžeme si mysliti tud' ryze
ideální (sic!) vztah, buď relaci mezi příčinou a následkem,
anebo poměr mezi motivem a motivovaným anebo konečně
relaci mezi účelem a prostředkem. Hypotetický soud a
úsvodek podstatně se nelíší, rozolil spočívá přij jen v
tom, že v úsvodku vztah následnosti vyskytuje se mezi
soudy, kdežto v hypotetické výpovědi jn mezi předpo-
klady t. j. „fiktivními relaty“.

Kommissie navrhuje, že autor se snažil svědomitě
oceniti novější teorie o podstatě soudu hypotetických
a že metodicky usiluje o docílení vlastního řešení
nesvádné a komplikované této otázky. Bylo by si bývalo
ještě přáti, aby výklad ovij D. Rostokar ještě více
těži a přehledněji propracoval a jasněji a přehledněji
podal, jakož vůbec bylo by žádoucí, aby úplnější vy-
třebení zejména ve formální příčině (co do slohové i
jazykové stránky, co do způsobu citování pravemí; aby
dále index a obsah i obsah spisu, atp.). Kommissie činí
o. k. storu profesorským návrh:

O. k. storu profesorský filosofické fakulty české university
Karla-Ferdinandovy v Praze ráčí se usněsti, aby p. Ph. Dr.
Michajlo Rostokar byl připuštěn k dalšímu oddělu, habili-
tačním řídem předepsanému.

V Praze dne 27. června 1910.

V. S. Masaryk. Paul. Jitma
František Čádek

V Praze, dne

Čís. jedn.

C. K. sbore professorstij
české fakulty filosofické!

Podporaná kommise, zvolená k referování o žádosti
habilitační p. Dra Mikajla Rostohara, podotkla po přání
sboru professorského ze dne 7. července 1910 státku připuštění
Dra Rostohara k habilitaci z filosofie nové, bedlivě
úvaze, jejížto výsledkem jest, že kommise setvárá na
svém návrhu ze dne 27. června 1910, aby p. Dr. Mikajlo
Rostohar byl připuštěn k dočasnému oddělu habilitačního
řádu, totiž k habilitačnímu kolloviu. Aby pak odstra-
něny byly jakékoli pochybnosti, které by mohly vzniknouti
z toho, že nikdo z kommisarů nezná blíže p. Dra Rostohara
z jeho předběžných studií, jež daly se na universitách
ve Vídni a v Štýrském Hroslci, podporaná kommise ma,
žila se nabýti o kandidátovi informací od ~~ostat~~ odborníků
povolanců, kteří Dra Rostohara znají z doby jeho studii
universitních a prací seminářních. Poněvadž pak posudek
jak v obou ryověčném seminářích profesora Dr. Al. Meinwaga,
tak prof. Dr. Witaska a profesora Dra Spizera utvrdil kommissi
v jejím úsudku o kvalifikaci pána kandidátově, dovoluje
si kommise opětovati návrh svůj, aby p. Dr. Mikajlo
Rostohar byl připuštěn ke kolloviu habilitačnímu.

V Praze dne 10. ledna 1911.

František Čáda,
referent kommisie.

J. S. Masaryk.
Dr. Drina

Čís. 1710 - 1909/10.
V Praze, dne 17. května 1911.

Čís. jedn. 1710 ex 1909/10.

Žádost za potvrzení habilitace
dra Mih. ROSTOHARA z filosofie.

C. k. ministerstvo kultu a vyučování !

Pan dr. Mihajlo ROSTOHAR podal přiloženou žádost za habilitaci na naši fakultě pro filosofii.

Žádost byla přidělena k posouzení ve schůzi professorského sboru dne 28. října 1909 trojčlenné komisi profesorů Frant. ČÁDY, T. G. MASARYKA a Fr. DRTINY /referentem byl prof. ČÁDA/. Komise podrobila žádost dvojí bedlivé úvaze a podala professorskému sboru v sedění dne 12. ledna 1911 konečnou zprávu a jednomyslně navrhla, aby dr. ROSTOHAR byl připuštěn k dalším habilitačním krokům.

Sbor professorský schválil jednohlasně návrh ten a kolokvium ve schůzi professorského sboru dne 16. března 1911 konané bylo jak komisí tak i celým professorským sborem za uspokojivé uznáno.

Ku přednášce ne zkoušku, která se konala v sedění professorského sboru dne 9. května 1911, zvoleno bylo thema: "O složených soudech", a přednáška ta jak komisí tak professorským sborem uznána také za vyhovující.

Dle vylíčeného průběhu habilitačního aktu sbor professorský usnesl se jednohlasně v oné schůzi dne 9. května 1911, aby dru Mihajlu ROSTOHAROVÍ udělena byla venia docendi pro filosofii, kteréžto usnesení předkládá se c. k. ministerstvu k potvrzení.

Děkanství filosofické fakulty c. k. české university

V P R A Z E .

t. č. děkan .

čís. 3072 - 1910/11.

Cís. král. místodržitelství v království Českém.

Čís. 11/a 1467/2. -

V Praze, dne 17. července 1911. -

Dr. M. R o s t o h a r, habilitace. -
K podání ze dne 17. května 1911, č. 1710. -

Přílohy 990 gr. -

Děkanství fakulty filosofické c. k. české university

V

P r a z e

(C. k. ministerstvo kultu a vyučování výnosem ze dne 3. července 1911, č. 27857. potvrdilo usnesení professor-
ského sboru ^{28. 7. 11.} tamní fakulty na přípuštění Dr. Michajla R o s t o h a r a za soukromého docenta filosofie při tamní fakultě. *ceste prof. Dr. Rostohar*)

Přílohy výjma curriculum vitae a seznam přednášek se vracejí k dalšímu opatření s požádáním, aby děkanství osobní tabulku Dr. R o s t o h a r a sem zaslalo.

Za c. k. místodržitela:

Větel

rektor.